

Průvodka

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Сибирь – история и её настоящее
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_09_20
Pořadí DUMu v sadě	20
Vedoucí skupiny/sady	Jana Janečková
Datum vytvoření	19.4.2013
Jméno autora	Vladimír Macků
E-mail autora	macku@gymjev.cz
Ročník studia	4. ročník
Předmět nebo tematická oblast	Ruský jazyk – Sibiř, její minulost a současnost
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Prezentováno na interaktivní tabuli s využitím psaného textu a doplňkových obrázků, které studentům přiblíží jedno z nejzajímavějších témat, a sice Sibiř stokrát jinak, z pohledu historie i současnosti. Inovace: mezipředmětové vztahy dějepis - zeměpis, dějepis – výtvarné umění, využití ICT, mediální technika.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

reg. č.: CZ.1.07/1.5.00/34.0802

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Сибирь

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Границы Сибири

- На востоке, за цепью Уральских гор, которые обозначают границу между Европой и Азией, лежит Сибирь.
- Эта обширная территория делится на Западную Сибирь – от Урала до реки Енисей – и Восточную Сибирь – от реки Енисей до Охотского моря.

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Siberia-FederalSubjects.svg?uselang=ru> [1]

Карта субъектов Российской Федерации, относящихся к Сибири.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Границы Сибири

- На севере Сибирь ограничена Северным Ледовитым океаном, на юге граничит с Казахстаном, Китаем и Монголией.
- На востоке Сибирь кончается у Тихого океана.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Map_of_Russia_-_East_Siberian_economic_region.svg [2]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Сибирь, её подразделение

- Кроме Западной и Восточной Сибири выделяют Южную Сибирь (в горной части), Северо-Восточную Сибирь Среднюю Сибирь.
- неделимой составной частью Сибири является и Дальний Восток.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:RussiaFarEast.png> [3]

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Russian_Far_East.gif [4]

И Дальний Восток дальше подразделён.

Присоединение Сибири к России

- Уже при Иване III в конце XV и XVI веков устанавливается вассальная зависимость местных князей от Московского княжества.
- При распаде Золотой Орды около 1495 года образуется Сибирское ханство.

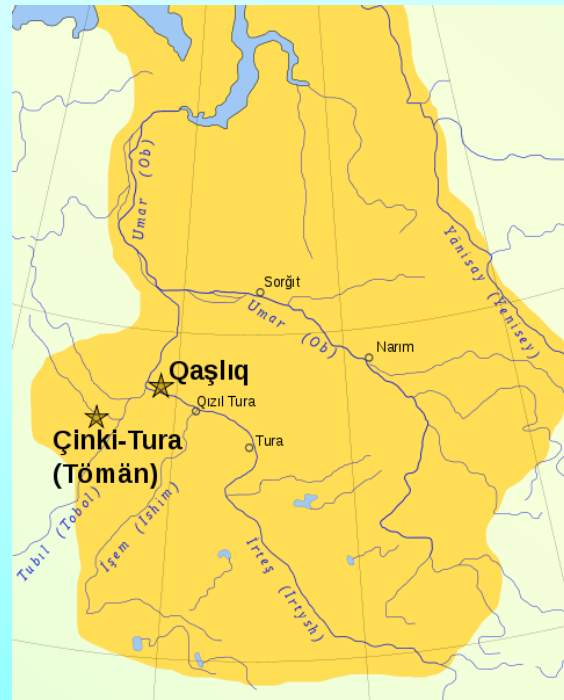

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ivan_vs_khan.jpg [5]

Иван III свергает татарское иго, разорвав ханскую грамоту и приказав умертвить послов.

Присоединение Сибири к России

- В 1555 году Сибирское ханство входит в состав Русского царства.
- Хан Едигер обратился к Ивану Грозному с просьбой о подданстве, на что получил согласие и стал выплачивать дань пушниной (kožešinami).

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Siberian_Khanate_map_English.svg [6]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Россия расширится на восток.

Присоединение Сибири к России

- В 1581 году **начался** поход отряда казаков **численностью около 800 человек** под предводительством Ермака.
- В следующем году его отряд захватил столицу Сибирского ханства – город Искер.
- В то время были основаны города-крепости: Тюмень (1586), Тобольск (1587), Берёзов (1593) и позже и Томск (1601) и Красноярск (1628).

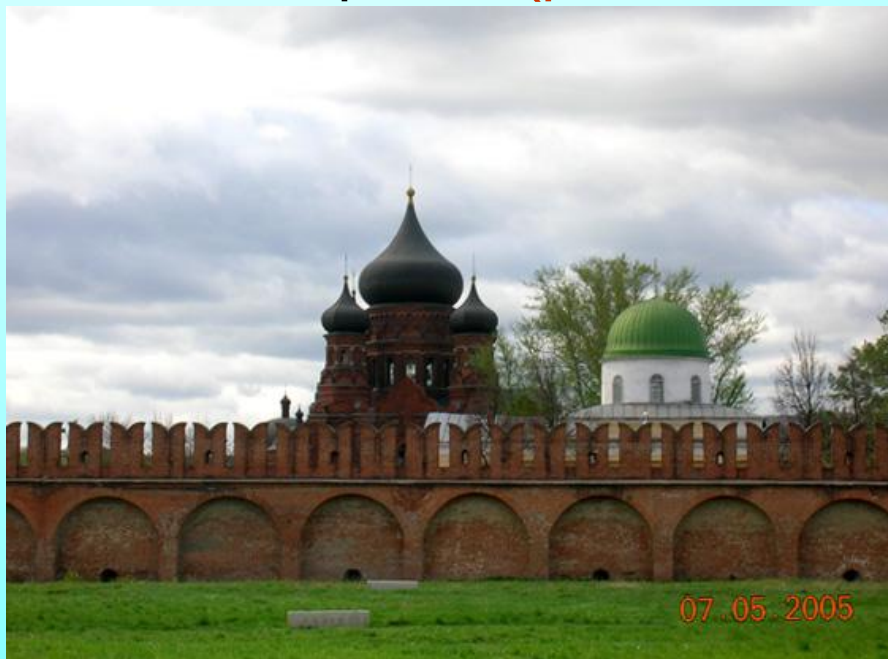

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Surikov_Pokoreniye_Sibiri_Yermakom.jpg?uselang=ru [7]

Василий Иванович Суриков - Покорение Сибири Ермаком.

Освоение (ovládnutí) Сибири

- В период начального освоения Сибири в XVI и XVII веках приходили первопроходцы (průkopníci) на подходящие для поселения земли и закрепляли (zabezpečovali) за собой территорию.
- Основой освоения занимаемых территорий было создание системы острогов (pohraničních opevnění).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tula_walls.jpg [8]

При помощи такой системы расширялась Россия.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Сибирь – составная часть России

- После отмены крепостного права (1861) в Сибирь стали переезжать безземельные крестьяне, так как здесь были свободные земли.
- Население Сибири также росло в период „золотой лихорадки“ (horešky).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gorskii_03965u.jpg [9]

Мельницы в Ялutorовском уездеТоболской губернии.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Сибирь – составная часть России

- Большую роль в увеличении числа населения составляли ссыльные и каторжные (vyhnanci a galejníci).
- В течение XIX века в Сибирь было сослано около 1 миллиона человек.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Prokudin-Gorskii-31.jpg> [10]

Типично сибирский город – Тобольск.

Сибирь – составная часть России

- Сегодня составляет Сибирь около 77% территории России – это 13,1 миллионов квадратных километров.

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Siberian-larch.jpg> [11]

Сибирская лиственница (modřín).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Самые крупные города Сибири

- Новосибирск Омск Красноярск Тюмень
Владивосток Хабаровск Иркутск

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vladivostok_Harbor.jpg [12]

Порт Владивосток.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Самые крупные реки Сибири

- Обь Иртыш Енисей Лена Амур Ангара

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Witim1.jpg?uselang=cs> [13]

Река Лена.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Самое крупное озеро Сибири

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Baikal_lakuaren_M-ko_muturra.JPG [14]

Самая западная часть озера Байкал.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Самые высокие горы

- Белуха в Алтае Ключевская сопка на полуострове Камчатка.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Klyuchevskoi_Volcano.JPG [15]

Ключевская (4750 м).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Природные зоны

- Тундра тайга лесостепь степь

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ru200008050084.jpg> [16]

Тундра в районе Дудинки, на Енисее.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Природные зоны

- Тундра тайга лесостепь степь

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Taiga_torch.jpg [17]

В западносибирской тайге, начало 1980х.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Природные богатства

- Сибирь богата ресурсами (nerostnými zdroji), и на её территории сосредоточено: 85% общероссийских запасов свинца (olova) и платины, 80% угля и молибдена, 71% никеля, 69% меди, 44% серебра и 40% золота.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Coal_mining_Leseband.jpg [18]

Добыча полезных ископаемых.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Задания (Úkoly) 1

- 1. Где находится Сибирь?
- 2. Как можно разделить Сибирь?
- 3. Где проходят границы Сибири на севере и юге?
- 4. Как ещё иногда подразделяют Сибирь?
- 5. Когда начинается присоединение Сибири к России?
- 6. Когда входит Сибирское ханство в состав Русского царства?
- 7. Когда начался легендарный поход отряда казаков под предводительством Ермака?
- 8. Какие города-крепости были тогда основаны?
- 9. Когда прежде всего увеличивалось число населения Сибири?

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Задания (Úkoly) 2

- 10. Кто ещё сыграл важную роль в увеличении числа населения Сибири?
- 11. Сколько людей было сослано в Сибирь в XIX веке?
- 12. Сколько процентов территории России составляет Сибирь сегодня?
- 13. Назовите крупнейшие города Сибири.
- 14. Назовите самые крупные реки Сибири.
- 15. Самое крупное озеро Сибири.
- 16. Самые высокие горы Сибири.
- 17. На какие зоны можно распределить Сибирь?
- 18. Чем богата Сибирь?

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Ответы (Odpovědi) 1

1. Сибирь простирается на востоке РФ, за цепью Уральских гор.
2. Сибирь делится на Западную Сибирь – от Урала до реки Енисей – и Восточную Сибирь – от реки Енисей до Охотского моря.
3. На севере Сибирь ограничена Северным Ледовитым океаном, на юге граничит с Казахстаном, Китаем и Монголией.
4. Кроме Западной и Восточной Сибири выделяют Южную Сибирь и неделимой составной частью Сибири является и Дальний Восток.
5. Уже при Иване III в конце XV и XVI веков устанавливается вассальная зависимость местных князей от Московского княжества.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Ответы (Odpovědi) 2

- 6. В 1555 году Сибирское ханство входит в состав Русского царства.
- 7. В 1581 году начался поход отряда казаков численностью около 800 человек под предводительством Ермака.
- 8. В то время были основаны города-крепости: Тюмень (1586), Тобольск (1587), Берёзов (1593) и позже и Томск (1601) и Красноярск (1628).
- 9. После отмены крепостного права (1861) в Сибирь стали переезжать безземельные крестьяне, так как здесь были свободные земли.
- 10. Большую роль в увеличении числа населения сыграли ссыльные и каторжные (vyhnanci a galejníci).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Ответы (Odpovědi) 3

- 11. В течение XIX века в Сибирь было сослано около 1 миллиона человек.
- 12. Сегодня составляет Сибирь около 77% территории России – это 13,1 миллионов квадратных километров.
- 13. Крупнейшие города Сибири – Новосибирск, Омск, Красноярск, Тюмень, Владивосток, Хабаровск, Иркутск.
- 14. Самые крупные реки Сибири – Обь, Иртыш, Енисей, Лена, Амур, Ангара.
- 15. Байкал.
- 16. Белуха в Алтае, Ключевская сопка на полуострове Камчатка.
- 17. Сибирь можно распределить на:

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Ответы (Odpovědi) 4

на тундру
тайгу
лесостепь
степь.

- 18. Сибирь богата ресурсами, на её территории сосредоточено: 85% общероссийских запасов свинца (olova) и платины, 80% угля и молибдена, 71% никеля, 69% меди, 44% серебра и 40% золота.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroje informací

- [1] Hellerick, licence Public Domain, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Siberia-FederalSubjects.svg?uselang=ru>, licence PD, (cit. 2013-4-19)
- [2] Lokal_Profil, licence Creative Commons, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Map_of_Russia - East Siberian economic region.svg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Map_of_Russia_-_East_Siberian_economic_region.svg), licence CC, (cit. 2013-4-19)
- [3] Baf, licence Creative Commons, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:RussiaFarEast.png> , I licence CC, (cit. 2013-4-19)
- [4] US State Department , licence Public Domain, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Russian Far East.gif](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Russian_Far_East.gif), licence PD, (cit. 2013-4-19)
- [5] Adelchi, licence Public Domain, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ivan vs khan.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ivan_vs_khan.jpg) , licence PD, (cit. 2013-4-19)
- [6] Untifler, licence Public Domain, [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Siberian Khanate map English.svg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Siberian_Khanate_map_English.svg) , licence PD, (cit. 2013-4-19)
- [7] Vasilij Surikov, licence Public Domain, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Surikov Pokoreniye Sibiri Yermakom.jpg?uselang=ru](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Surikov_Pokoreniye_Sibiri_Yermakom.jpg?uselang=ru) , licence PD, (cit. 2013-4-19)
- [8] Ghirlandajo, licence Creative Commons, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tula walls.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tula_walls.jpg) , licence CC, (cit. 2013-4-19)
- [9] Sergey Prokudin-Gorsky, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gorskii_03965u.jpg , licence PD, (cit. 2013-4-19)
- [10] Sergey Prokudin-Gorsky, licence Public Domain, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Prokudin-Gorskii-31.jpg> , licence PD, (cit. 2013-4-19)
- [11] Bggoldie, licence Creative Commons, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Siberian-larch.jpg> , licence CC, (cit. 2013-4-19)
- [12] Kirsten, licence Creative Commons, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vladivostok Harbor.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vladivostok_Harbor.jpg) , licence CC, (cit. 2013-4-19)
- [13] Alexander Maksimov, licence Creative Commons, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Witim1.jpg?uselang=cs> , I licence CC, (cit. 2013-4-19)
- [14] Iňaki LLM, licence Creative Commons, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Baikal lakuaren M-ko muturra.JPG](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Baikal_lakuaren_M-ko_muturra.JPG) , licence CC, (cit. 2013-4-19)
- [15] Sed Brayton, licence Creative Commons, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Klyuchevskoi Volcano.JPG](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Klyuchevskoi_Volcano.JPG) , licence CC (cit. 2013-4-19)
- [16] Dr. Andreas Hugentobler, licence Creative Commons, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ru200008050084.jpg> , licence CC,(cit. 2013-4-19)
- [17] Copper Kettle, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Taiga_torch.jpg , I licence CC, (cit. 2013-4-19)
- [18] Arnoldius, licence Creative Commons, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Coal_mining Leseband.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Coal_mining_Leseband.jpg) , licence CC, (cit. 2013-4-19)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Seznam literatury:

Jelínek S., Alexejeva L.: РАДУГА ПО-НОВОМУ 4, učebnice
ruštiny, Nakladatelství Fraus, Plzeň: 2010, ISBN 978-80-
7238-947-6

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízeních. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu. Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz)